

УДК 631.362.3

АНАЛІТИКА ВИРОБНИЦТВА ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР В УКРАЇНІ

Харченко С.О., д.т.н., проф., Абдуєв М.М., к.т.н., доц., Кушниренко С.В.,
Петренко Д.С., Чупріна С.А.*(Харківський національний технічний університет сільського господарства
імені Петра Василенка)*

Зернове виробництво є основою сталого функціонування АПК, визначає рівень продовольчої безпеки населення і стабільності розвитку держави. Відповідно до попиту на зерно в світі сформовані державні програми, якими передбачено постійне зростання виробництва зерна.

Проведений аналіз за останні десять років стану виробництва та споживання зернових культур в світі свідчить про постійне підвищення обсягів з 2250 млн.т. у 2010 році до 2650 млн.т. у 2020 році.

Це створює передумови для докладного вивчення питання підвищення виробництва зернових в Україні. Незважаючи на перегляд виробництва і запасів в бік зниження, пропозиція на міжнародних ринках зернових в 2020-2021 років збережеться на достатньому рівні. З огляду на зростання виробництва зернових в сезоні 2020-2021 років, становище на міжнародних ринках зерна залишається стійким навіть в умовах пандемії COVID-19 і пов'язаних з нею проблем і невизначеності.

Обсяги виробництва сільгосппродукції, особливо зернових в Україні постійно підвищуються (рис.1).

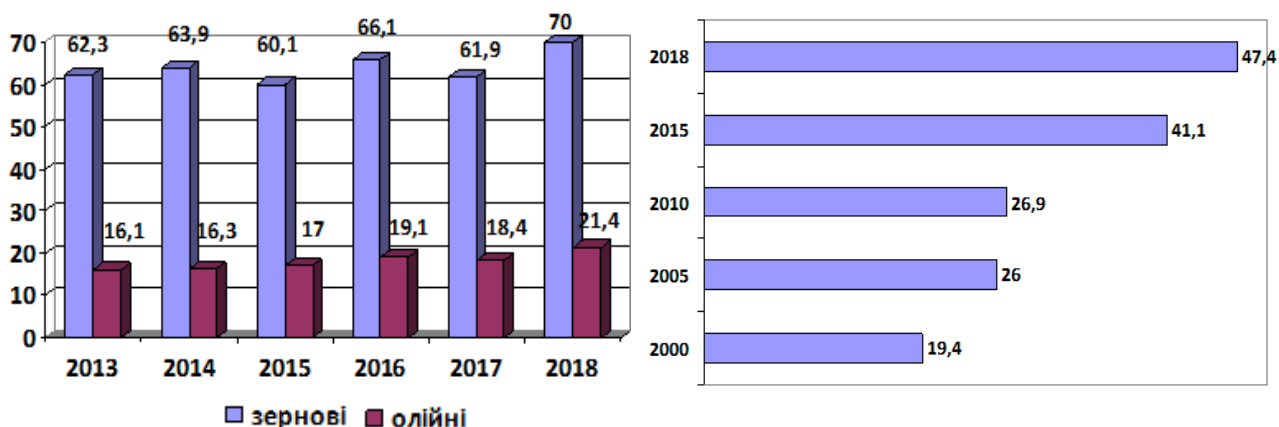

Рисунок 1 – Виробництво с.г. культур (млн.т) та врожайність зернових та бобових культур (ц/га) в Україні за період 2013-2018рр.

Врожайність зернових культур в Україні за останні 10 років (рис.1) постійно підвищується, що пояснюється використанням продуктивних сортів та гібридів, поліпшенням агротехнологій, експлуатацією машин та обладнання.

Посівні площі зернових та зернобобових культур за період 2013-2018рр. є практично постійними та склали 14,4...15,7 млн.га (рис.2).

Близько половини в складі зернових є пшениця, яка за вказаний період мала площу посіву 6,1...6,9 млн.га. Популярною серед фермерів та агровиробників є вирощування саме озимої пшениці, що пояснюється біологічним потенціалом та врожайністю останньої порівняно з ярою (рис.2).

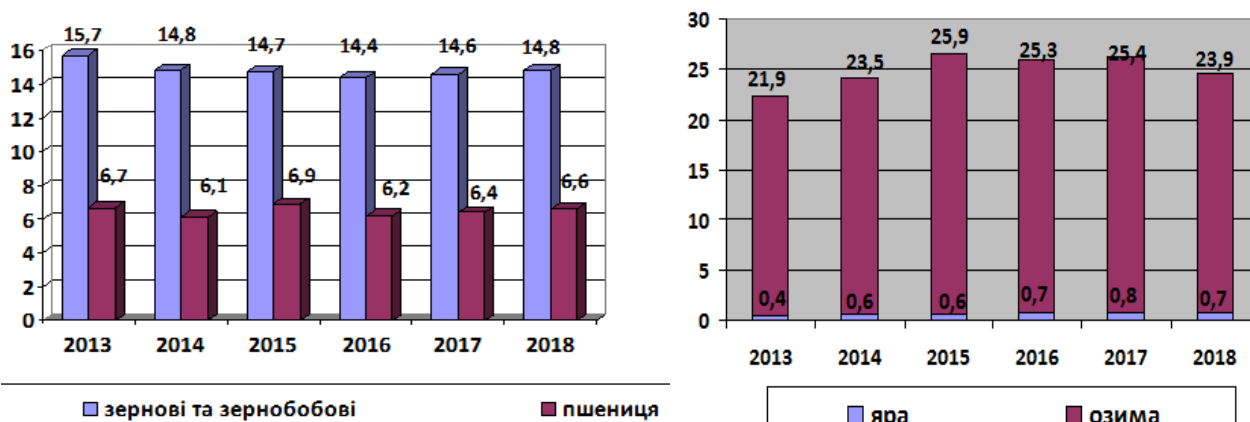

Рисунок 2 – Посівні площі с.г. культур (млн.га) та виробництво пшениці (млн.т) в Україні за період 2013-2018рр.

Врожайність озимої пшениці за останні роки складає 34,1...42,2 ц/га, а за 2018 рік склала 37,3 ц/га (рис.3).

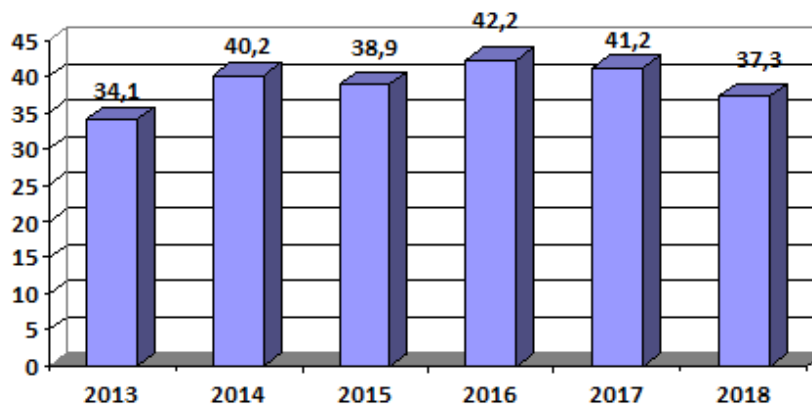

Рисунок 3 – Врожайність озимої пшениці за період 2013-2018рр.

Висновки. 1. Враховуючи стан виробництва зернових в світі та Україні очевидно, що підвищення ефективності виробництва пшениці позитивно вплине на економіку держави. 2. Необхідно визначити перспективи підвищення ефективності післязбиральної обробки, яка відповідає за якість продукції рослинництва та її збереженість, визначити відповідні технологічні способи та технічні засоби.

Список літератури:

1. Рослинництво України. Статистичний збірник. - Київ: Державна служба статистики України, 2019. - 220 с.
2. Харченко С.О. Напрямок в розробці агротехнологій блочно-варіантних систем для господарств різних технологічних рівнів / С.О. Харченко, О.І. Анікеєв, М.О. Циганенко, О.Д. Калужний, Г.В. Рудницька, В.В. Качанов, О.М.

Красноруцький, С.А. Чигрина, К.Г. Сировицький, Є.А. Гаєк // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка, Вип. 156, – 2015. с. 174-179.

3. Харченко С.О. Польові дослідження борони-луцильника Дукат-4 з стійками кріплення дисків різної жорсткості / С.О. Харченко, О.І. Анікеєв, М.О. Циганенко, Р.В. Антощенков, В.В. Качанов, О.Д. Калюжний, Є.А. Гаєк, Г.В. Сорокотяга // Інженерія природокористування, № 1, – 2017. – С. 58-62.

4. Kharchenko S.O. Intensification of grain sifting on flat sieves of vibration grain separators - Kharkiv:«Діса, 2017. – 220 p.

5. Харченко, С. А. Построение решения уравнений динамики зерновых смесей на плоских виброрешетах / С.А. Харченко // Конструювання, виробництво та експлуатація сільськогосподарських машин: загальнодерж. міжвід. наук.-техн. зб. - Кіровоград: КНТУ, 2013. - Вип. 43, ч. 2. - С. 287-292.

6. Идентификация скорости прохождения частиц зерновой смеси через отверстия решет вибрационных зерновых сепараторов / Тищенко Л.Н., Харченко С.А. та ін. // Eastern-European Journal of Enterprise Technologies. – X., 2016. –№ 2/7 (80). – С. 63 – 70.

7. Каталог сільськогосподарської техніки. Навчальний посібник / Л.М. Тищенко, В.І. Мельник, С.О. Харченко та інші. – Харків: ХНТУСГ, 2015. - 450 с.

8. Способ повышения эффективности пневмосепарирования зерновых смесей в пневмосепарирующих устройствах / Л.Н. Тищенко, С.А. Харченко, Ю.П. Борщ, М.М. Абдуев // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка, 2014. – 148. – С.150-159.

9. Експлуатація та сервіс техніки. Частина I. Трактори. Навчальний посібник. / С.О. Харченко, О.В. Адамчук, О.І. Анікеєв, К.Г. Сировицький, Є.А.Гаєк, І.С. Тищенко, Д.О. Харченко. За ред. С.О. Харченка. – Х.: ТОВ «Планета-Прінт», 2020. - 140 с.